

مدیریت تولید فرش

استاد مربوطه: مرضیه رضایی

گردآورنده: فرزانه شیخی ملشاهی

مقدمه

یکی از فاکتورهای مهم و تاثیرگذار در افزایش تولید و بهره وری، مدیریت و برنامه ریزی در تولید می باشد. منظور از مدیریت در تولید شامل مدیریت منابع انسانی، کنترل کیفیت، کنترل بهره وری و تدارکات می باشد. به دلیل نقش مهم قالی بافی در مناطق روستایی در تامین معیشت خانوار روستایی، مدیریت تولید فرش نیز از اهمیت بسیاری برخوردار است. با توجه به وجود سه شیوه تولید کارفرمایی، خویش فرمایی و مشارکتی در صنعت فرش دستباف مدیریت تولید در این صنعت با توجه به شیوه های تولید متفاوت می باشد. از این رو، هدف این مقاله بررسی روش های مدیریت تولید در شیوه های مختلف تولید فرش دستباف می باشد

مدیریت تولید

مدیریت تولید یعنی تولید کالاها و عرضه خدمات مورد نیاز طبق ضوابط و معیارهای از قبل تعیین شده یا مدیریت تولید یعنی تامین نیروی انسانی ، ماشین آلات ، ابزار و مواد و تسهیلات لازم در سازمان به منظور تولید مقدار مشخصی از کالا یا عرضه خدمت معین در زمان و باکیفیت خواسته شده با حداقل هزینه ممکن.

اهداف مدیریت تولید

- ایجاد اطمینان از اینکه محصول اعم از کالای ساخته شده یا خدمات عرضه شده در سازمان دارای کیفیت مطلوب است
- حصول اطمینان از اینکه محصول به مقدار لازم ساخته شود
- حصول اطمینان از اینکه محصول در موعد مقرر آماده تحویل است
- نظارت بر اینکه موارد ذکر شده در بالا با حداقل هزینه ممکن انجام شود

مدیریت منابع انسانی

مدیریت منابع انسانی در فرش تخصص ویژه ای است که کوشش می کند تا در جهت کسب رضایت عوامل انسانی مرتبط با هنر – صنعت فرش بعنوان یک کالای سود آور، سیاست گذاری، برنامه ریزی و فعالیت نماید. توجه به مدیریت منابع انسانی در واقع جنبه مدیریت انسانی ست و مهمترین عوامل در ارتقای کیفیت و کمیت تولیدات و ارائه تولید و خدمات مرتبط با فرش در یک سازمان یا شرکت تولیدی یا سایر ارگانهای مرتبط می باشد. مدیران منابع انسانی نیز با مسائل مربوط به نیروی انسانی در جهت تامین تا تحقق اهداف ارگان یا سازمان یا شرکت تولیدی و ... را پیگیری و اجرا می نماید.

1-نیاز به مهارتها و تواناییهای گوناگون وجود دارد.

2-هویت در انسجام انجام کار موثر است.

3-انجام وظایف در هر حیطه مهم است.

4-آزادی عمل و خلاقیت تصمیم گیری مراحل کار مهم است.

5-نتایج حاصله از موارد فوق در یک مثلا پروسه ی تولید نحوه عملکرد عوامل را در بازخور نشان می دهد.

کنترل کیفیت در فرش دستباف

برای اینکه یک قطعه فرش و یا به طور کلی تولیدات فرش دستبافت یک شرکت تولیدی از لحاظ کیفیت مدیریت شود میبایست نظارت و کنترل های لازم در مراحل قبل از شروع بافت در حین بافت و پس از اتمام بافت صورت گیرد در واقع هریک از این کنترلها به منزله یک حلقه زنجیر هستند و اگر همه حلقه ها خوب کنترل شود و خوب عمل کنند و از کیفیت لازم برخوردار باشند فرش یا فرشهای تولید شده از کیفیت مطلوبی برخوردار بوده و تا حدود زیادی بی عیب و نقص میباشند.

بهره‌وری

شروع استفاده از کلمه بهره‌وری در فرهنگ اقتصادی مربوط به دو قرن قبل است. در بسیاری از نقاط جهان، بویژه در کشورهای صنعتی بهره‌وری به عنوان یک طرز فکر و فرهنگ تلقی می‌شود، تفکر پیشبرد و بهبود آنچه که وجود دارد.

بهره‌وری مفهومی است که برای نشان دادن نسبت برون داد بر درون داد یک فرد، واحد و سازمان بکار گرفته می‌شود.

به منظور کنترل تورم، رشد اقتصادی، صرفه جویی در استفاده از منابع کمیاب، افزایش قدرت رقابت بیش از پیش به بهره‌وری اهمیت داده می‌شود.

شاخصهای بهره وری

➤ شاخصهای بهره وری (کلی و جزئی)

شاخص کلی: نسبت خروجی به جمع کل ورودیها (نیروی کار، هوا، سرمایه، ...)

شاخص جزئی: نسبت خروجی به هر یک از ورودیها

➤ شاخص عملکرد: هر نوع رابطه میان عوامل مؤثر و اجزای عملکرد بخشهای داخلی و فعالیتهای مختلف یک سازمان که به شکل نسبت بیان می شود .

عوامل مؤثر در بهره‌وری

- ۱ – عوامل مربوط به نیروی انسانی (مقدار نیروی انسانی، متخصص آموزش، حقوق و مزایا ...)
- ۲ – عوامل مربوط به مدیریت (تخصص، روابط مدیریت با کارکنان، ...)
- ۳ – عوامل وابسته به دولت (قوانین و مقررات، سیاستها، ...)
- ۴ – امکانات و تسهیلات (تجهیزات، ماشین آلات، زمین و ساختمان، تأسیسات، ...)
- ۵ – تکنولوژی (نوع فرایندها، کیفیت محصولات، دانش فنی طرح، ...)
- ۶ – عوامل محیطی (بازار محصولات، جاذبه‌های محیطی، عوامل زیست محیطی، ...)
- ۷ – مواد و انرژی (مواد اولیه، مواد مصرفی، انرژی)

ارتباط بین بهره‌وری و مشارکت کارکنان

وقتی که سازمان با مدیریت مشارکتی از روش‌هایی مثل کنترل کیفیت جهت دخالت دادن کارکنان در حل مسایل استفاده کند یقیناً "مشارکت کارکنان عمیق‌تر می‌گردد. زمانی که فرصتهایی در اختیار کارکنان قرار داده شود تا تواناییهای خود را به‌بوته آزمایش بگذارند، سطح رضایت آنها ارتقاء پیدا کرده و بر میزان اثربخشی تکنولوژی می‌افزاید.

شیوه های گوناگون برای افزایش بهره وری

- ۱ – رضایت مصرف کننده (پاسخگویی نسبت به درخواست های مصرف کننده و توانایی برآورد ساختن خواستارها و نیازهای آنان)
- ۲ – بکارگیری نیروی انسانی (بکارگیری توانایی های بالقوه افراد که منتهی به مشارکت آنان می شود و امکان ادامه بهبود را فراهم می کند)
- ۳ – کیفیت کالاها و خدمات (کیفیت محصولات بر اساس اندازه های عینی از طرف سازمان مورد توجه می باشد)
- ۴ – رهبری (تا چه اندازه مدیران برای حفظ کیفیت موجود از نظام عینی استفاده می کنند)
- ۵ – برنامه ریزی راهبردی (برنامه ریزی سازمان برای حفظ کیفیت)

نتیجه گیری

سرانجام آن چه از یافته های پژوهش برمی آید بیانگر این است که، چیرگی بر مشکلات گریبانگیر تولید فرش دستباف در ناحیه مورد مطالعه در گام نخست نیازمند نگرش سیستمی به مقوله توسعه روستایی، به ویژه در ابعاد اقتصادی آن است. در زمینه تولید فرش دستباف نگرش سیستمی به برنامه ریزان و مسوولان کمک می کند صنعت تولید فرش دستباف را در بستر تحولات مدرن و شرایط کنونی حاکم بر نظام تولید و نظام عرضه و تقاضا در سطوح ناحیه ی و جهانی از زوایای مختلف بنگرند، تا با شناخت درست شرایط موجود اقدامات لازم و اساسی جهت حل مشکلات پدید آمده و بهبودی وضعیت آینده را به عمل آورند.

پایان